

Slovenski dom

Štev. 111.

V Ljubljani, ponedeljek 15. maja 1939.

Leto IV

Dr. Anton Korošec govori slovenski mladini o zvestobi do kralja, do slovenstva in Jugoslavije, o notranji in zunanji politiki

Celje, 14. maja.

Dve leti je skoraj tega, odkar se je ustanovila v Sloveniji mladinska politična organizacija naše stranke. V tej precej kratki dobi pa se je tako močno razmahnila, da ni več veliko občin, ki ne bi imele svoje krajevne organizacije. Ni to organizacija, ki bi bila umetno priklicana v življenje, nastala je, ker je bila potrebna, in živi, ker se naša mladina zaveda, da je javno politično delo potrebno za slovenski narod in za našo državo, da je tako delo tudi dolžnost mladine. Ta zavest je povezala slovensko mladino v organizacijo, ob kateri je ves čas stalo ob strani vodstvo stranke, posebno naš narodni voditelj dr. A. Korošec. Težko bi samo s svojim delom uspehi, če nam on ne bi pomagal preko težkoč. On nas je vodil in nam svetoval. Danes je slovenska mladina organizirana v 293 krajevnih organizacijah in povezana v organizirano celoto preko 114.000 članov. Vsa ta mladina je prežeta enega duha in ene volje, tesno povezana med seboj, in ta naša organizirana mladina hoče biti vedno na straži za domovino.

Zastopniki krajevnih organizacij te naše mladine so se zbrali danes iz vseh delov slovenske zemlje v Celju, da tu pokažejo svojo ljubezen voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Korošču, da tukaj izpovejo svoj program in manifestirajo za našo državo in njenega mladega vladarja, da podudarijo svojo državno zavest in svojo pripadnost slovenskemu narodu ter svojo ljubezen do slovenske zemlje in slovenskega jezika.

Štafeta s spomenico iz vseh slovenskih okrajev

Ker je bila današnja prva skupščina MJRZ le za delegate krajevnih organizacij, se je mladina odločila, da pozdravi svojega voditelja na poseben način. Na šestankih in občnih zborih je bila sprejeta posebna izjava, to spomenico pa so prinašali iz vseh krajev Slovenije naši fantje s kolesi.

Predsednik italijanske vlade Mussolini je govoril v Turinu — o miru in o vojni

Turin, 14. maja. Predsednik italijanske vlade Mussolini je danes po slovesnem sprejemu, ki mu ga je priredil Turin kot utemeljitelju nove Italije, imel velik govor pred 120.000 ljudmi in je v tem govoru povedal naslednje misli:

Pred sedmimi leti sem tu izrekel besede: Korakati, pokoriti se, če je potrebno, bojevati se in zmagati. Danes sem prišel, da vas vprašam: italijanski narod, ali si ostal zvest temu geslu? Italijanski narod, ali si pripravljen biti še dalje zvest (ljudstvo je odgovorilo: pripravljeni smo).

Zmaga zadnjih sedmih let

Italijanski narod je korakal, se boril in zmagal v Afriki, proti zvezi tistih, ki so izvajali sankcije. Zmagal je v Španiji z junaško Francovo pehoto vred proti demokratsko boljševski zvezi, ki je bila v tej vojni strta. Uspehi teh sedmih let so: cesarstvo, priključitev Albanije Italiji in povečanje naše sile na vseh področjih.

Voje ne bo.

Danes se stotine milijonov ljudi na svetu sprašujejo, ali gremo proti miru ali proti vojni. Po bladni in stvarni presoji položaja v Evropi odgovorjam, da trenutno ni vprašani, ki bi opravičila vojno, iz katere bi se sama po sebi razvila svetovna vojna.

Vozli v evropski politiki

Trdna zveza Italije z Nemčijo.

V evropski politiki je nekaj vozlov, ki jih je treba za vselej razvozlati. Tako sodita Italija in Nemčija, ki po zadnji vojaški zvezi predstavljata nerazdružljivo enoto dveh držav in dveh narodov. Kdor živi v utvaru, da se bo kaj preobrnilo, se moti. V bodoče bomo še v večji meri korakali skupno z Nemčijo za mir in pravico, ki ga žele vsi narodi. Mi ne želimo miru, kakor trdijo naši sovražniki, zaradi evojnega notranjega položaja, niti zaradi telesnega strahu pred vojno.

Želje po miru v totalitarnih in demokratičnih državah.

Dovolj razlogov imamo, da dvomimo o tem, ali odgovarjajo odkritosrčni željam totalitarnih držav po miru enake želje v demokratičnih državah. Ne Nemčija, ne Italija, ne Japonska niso zadnje čase zavzele niti kvadratnega metra ozemlja izpod oblasti demokratičnih držav. Čemu potem ta jeza?

Ne bomo se dali premagati niti z zlatom.

V Versaillesu je bil z mirovnimi pogodbami ustvarjen sistem naperjenih pušk proti Nemčiji in Italiji. Ta sistem je zdaj porušil in ga skušajo zamenjati z nekakimi porošti, ker demokracije ne mislijo odkritosrčno na mir. Začele so proti nam gospodarsko vojno. Toda vojne ni moči dobiti samo s pomočjo zlata. Zveza 150 milijonov ljudi od Baltičkega do Indijskega morja se ne bo dala kar tako pomesti. Zrušil se bo tudi sistem poroštev in zbrali bomo vedno več sil, da lahko zagotovimo svoj mir in odbijemo vsak napad. Ljudstvo in vlada v Italiji pomenita nerazdružljivo celoto. Ustvarili bomo novega italijanskega človeka in bomo brezpogojno in zanesljivo dosegli svoje cilje po vzgledu svojih prednikov.

Na današnjem zboru delegatov mladinske organizacije JRZ je imel slovenski voditelj in predsednik senata dr. Anton Korošec naslednji govor:

Mladi prijatelji!

Do Vas, mladi prijatelji iz JRZ, moram danes izpolniti dolžnost, katero mi že dalj časa nalaga vest. Da tega nisem storil, mi pač lahko odpustite zaradi tega, ker se mi po 11. decembru danes privikar nudi prilika, da govorim naravnost Vam, dragi mladi prijatelji. Za sijajno zmago se moramo samo Vam zahvaliti. Vaši glasovi so nam — sicer z drugimi vred — priborili zmago, da pa je bila tako velika in sijajna, je le zasluga Vaše mladostne, navdušene delavnosti. Zato pa se Vam danes zahvaljujem za Vaše veliko delo in Vam čestitam k uspehom.

S ponosom in samozvestjo lahko že dokaj časa trdim, da je vsa mlada Slovenija v našem taboru. To so velike besede, to so ponosne besede: »Vsa mlada Slovenija je z nami!« Ali te besede so resnične! In tudi za ta uspeh se moram enkrat javno zahvaliti vsem onim stotinam in stotinam mladinskih delavcev in organizatorjev, ki skromno, tiho, vestno in skrajno požrtvovalno dan za dnevom kujejo in klešejo Vaše značaje, širijo in množijo Vaše znanje ter zidajo in stavijo z besedo in tiskom Vašo veliko, ogromno organizacijo. Mi teh delavcev niti ne vidimo, največkrat ne poznamo niti njihovih imen, ne vemo niti, v kolikih družtvih delajo svoje delo, mi vidimo le njihove sijajne uspehe. Za vse to veliko delo, za te sijajne uspehe tihim in skromnim delavcem naša globoka zahvala!

Naše mladinsko delo pa uspeva predvsem zaradi tega, ker ima svojo vsebino, katere osvajala srca ter jih veže v nerazdružljivo bojno vrsto.

Mi jih učimo ljubiti našo slovensko zemljo, slovensko govorico, slovensko kulturo in vero, slovenske pesmi, slovenske šege in običaje. Ne učimo jih, sovražiti, kar ni naše, kar je tuje, ampak učimo jih ljubiti svoje!

Mi jih učimo ljubiti našo jugoslovansko državo. Velika je, od St. Ilje do Djerdjelijske, lepa je v svojih gorah in ravninah, bogata v svojih gozdovih, rudah in žitnih poljih, močna je v zdravju in junaštvu svojih narodov. Jugoslavija nad vse! Niti pediti ne damo vzeti od nje, vse nam je ljube in drago, vse je naše in nikogar drugega!

In čez to slovensko domovino in čez to jugoslovansko državo nam vlada kraljevski dom hrabrih Karadjordjevičev. Oni so naši, kri naše krvi, a mi smo njihovi, po svojih srehi in svoji ljubezni. Ako bi bila kdaj naša jugoslovanska zemlja v nevarnosti, samo kličite, hrabri Karadjordjeviči, mi smo tu!

Naši pojmi o vladarski rodbini Karadjordjevičev, naši pojmi o jugoslovanski državi in o slovenski zemlji so jasni in pošteni, naše zaupanje v jugoslovansko vojsko je veliko in popolno.

Mladi kralj, mlada država, njima zvesto ob strani naša idealna mladina.

Mi zaupamo tudi v Boga, da nam bo dal svoj blagoslov za vse naše mladinske vzore. To je naš program in mi ga danes zopet pred vsem svetom jasno in glasno izpovedujemo. Sedaj pa še nekaj besedi o naši notranji in zunanji politiki.

Našo notranjo politiko izpolnjujeta sedaj dve osebnosti, predsednik vlade g. Cvetkovič, in voditelj Hrvatov g. dr. Maček.

Razgovarjata se o bodoči ureditvi naše jugoslovanske države. Nikdar ti razgovori niso bili tako resno in pošteno zamišljeni kakor sedaj. Te razgovore moramo spremljati z optimizmom, a ne z zlovoljnim pesimizmom. Če se tu in tam pokažejo težkoče, nas ne sme čuditi in plašiti, saj se v nekaj dneh ta ogromni kompleks najtežjih vprašanj ne da rešiti, ki ga prej skozi 20 let ni bilo moči naleteti. Spremljamo te važne dogodke z dobrimi željami in upajmo, da bodo na vse zadnje le ugodno uspeli v korist vse naše države.

Glede naše gospodarske politike, ki je važen del naše notranje politike, sem zadnji ponedeljek govoril v Ljubljani na obnem zboru Zdrružene zveze. Rekel sem, da se gospodarske razmere v državi razvijajo tako, da nam ni treba črno gledati v bodočnost. Razvoj naših gospodarskih razmer je zdrav in trden.

Da pa je važnost mnogih notranjopolitičnih vprašanj stopila sedaj med razgovori o sporazumu nekoliko v ozadje, je samo po sebi umevno. Saj je jasno, da bodo v primeru, da se sporazum posreči, marsikatera notranjopolitična vprašanja dobila drugo smer in drugo rešitev.

Ni pa nobenega povišja misliti, da bo glede organizacije Jugoslovanske Radikalne Zednice nastopila kaka sprememba. Že dosedanj njen razvoj je pokazal, da je naša v vseh banovinah mnogo odmeva in da je ljudstvo in državi prinesla samo koristi. Zato je želja nas vseh, da se stranka še bolj razširi, tesneje organizira in razvija živahno delovanje v vseh delih naše države.

Slika zunanje politike pa se v naših dneh tako hitro spreminja kakor slike v kalejdoskopu. Samo da te slike niso vse tako lepe kakor v kalejdoskopih. Kar je danes v zunanji politiki dejstvo, je jutri že spremenjeno. Lahko pa zaznamujemo tudi pozitivne stvari trajne vrednosti. Mi vsi se veselimo krasnega sprejema, katerega je italijanski narod priredil naši visoki knežji dvojici, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vis. kneginji Olgi. Vsi se veselimo tudi izjav simpatij in prijateljstva od odločujočih italijanskih političnih faktorjev, kakor smo se nedavno veselili sličnih izjav iz Berlina.

Kar pa se tiče splošnega zunanjopolitičnega položaja v Evropi in v svetu, pa mislimo, da je nevarnost od vojne že minila in prosimo ljudstvo samo, da se ne da vznemirjati in razburjati od ljudi, ki nič ne vedo ali pa mu ne želijo nič dobrega.

Posebno jih prosimo, da ne nasedajo komunistom, katerih največja taktika je, da se delajo sedaj spet strašno domoljubne in nacionalne samo, da bi prišli z dobro in pošteno mladino skupaj ter jo zunanjopolitično usmerili na pota, ki naj od vseh strani vodijo do njihovega vzora: do vojske in končno do svetovne revolucije.

Tako mislim, da sem govoril o vsem, kar bi Vas moglo zanimati. Samo eno še Vam moram povedati, in zaradi tega sem prav za prav prišel v Celje, namreč, da Vas, mladi prijatelji iz JRZ, v imenu stranke najlepše pozdravljam! Ostanimo zvesti vzorom dr. Kreka in pa dr. Jegliča!

Obisk jugoslovanskega knežjega para Italiji — zaključen v Florenci

Florenca, 14. maja. Florenca je včeraj priredila prisrčen in navdušen sprejem knezu-namestniku Pavlu in kneginji Olgi. Vse mesto je bilo v jugoslovanskih in italijanskih zastavah ter zastavah mesta Florence. Na zasebnih poslopih so bila proelja pregrnjena s preprogami. Nova železniška postaja, ki je ena najmodernejših v Evropi, je bila okrašena z zelenjem. Na trgu pred postajo so bili na desni strani sami častniki raznih vrst vojske, na drugi strani pa so bile postrojene čete, za njimi pa so stale ogromne množice ljudstva.

Ob 14 je pripeljal na postajo poseben vlak, s katerim sta prispela iz Rima italijanski zunanji minister grof Ciano in minister za narodno kulturo Dino Alfieri z višjim uradničtvom.

Ob 14.35 je ob zvokih jugoslovanske himne pripeljal na postajo dvorni vlak, s katerim sta prispela knez-namestnik in kneginja Olga. V dvornem vlaku so bili tudi člani posebnega italijanskega kr. zastopstva, ki je bilo dodeljeno knezu-namestniku in kneginji za bivanja v Italiji ter jugoslovanski zunanji minister Aleksander Cincar-Marković.

Na postaji sta v imenu italijanskega vladarja pozdravila našo visoko dvojico italijanski prestolonaslednik Umberto s kneginjo Piemontsko in pa zastopniki vseh oblasti ter mesta Florence. Po končanem predstavljenju visokih osebnosti v dvorški čakalnici se je razvil sprevod avtomobilov, ki so odpeljali s postaje proti kr. dvorcu Pitti. Ob vsej

poti so ogromne množice ljudstva navdušeno in prisrčno pozdravljali visoka gosta.

Ob 16 je ves sprevod krenil do velike umetniške razstave iz dobe Medicejev. Knez-namestnik Pavle in kneginja Olga ter italijanska prestolonasledniška dvojica sta si v spremstvu ostalih ogledovala razstavo približno pol ure.

Izredni ukrepi v francoski vojski

ker se je po vrnitvi nemških poveljnikov iz Italije položaj na Sredozemlju baje zaostрил

Pariz, 14. maja. b. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je izdalo odlok, s katerim se prepo-vedujejo vsi vojaški dopusti in po katerem so bili vpoklicani vsi tisti, ki so se mudili na dopustu. Poročajo, da so ti varnostni ukrepi bili že prej napovedani. Po mnenju francoskih vojaških opazovalcev je treba pričakovati hitrejšega razvoja mednarodnega položaja, odkar sta se vrnila s svojega potovanja nemški maršal Göring in general Brauchitsch.

Berlin, 14. maja. b. Iz zanesljivega vira poročajo, da je kancler Hitler včeraj temeljito preučeval pomen in važnost italijanskih kolonialnih in domaćih čet za morebitni bodoči spopad. O

Prvi so prišli v Celje zastopniki iz Gornjega grada, potem iz Šmarja pri Jelšah, brežiškega okraja, Murske Sobote, Maribora, Kamnika, Kranja, Škofje Loke, Ljubljane, Novega mesta, Logatca in iz vseh okrajev Slovenije. Kljub slabim cestam in slabemu vremenu so naši fantje vztrajali na poti, tako da je štafeta sijajno uspela. Štafeta iz Lendave je prevzela spomenico iz Murske Sobote, štafeta iz Ljutomeru spomenico iz Lendave in Murske Sobote, štafeta iz Ptuja spomenico iz Lendave, Murske Sobote in Ljutomeru, štafeta iz Slovenske Bistrice pa je nesla spomenico iz Lendave, Murske Sobote, Ljutomeru in Mariboru do Konjic v Celje.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Vesti 15. maja

Anglija bo sprejela vsak sovjetski predlog glede medsebojne pomoči za zagotovitev miru, razen predloga za sporazum, ki bi svet razdelil v dva tabora, fašističnega in demokratičnega, piše londonski ugledni list »Observer«.

V ruskih vladnih krogih zanikujejo vesti, da bi bila Rusija s Kitajsko sklenila vojaško zvezo.

Poljaki v Združenih državah so za poljsko obrambo zbrali 55 milijonov dolarjev prostovoljnih prispevkov.

Po vsej Franciji so danes z velikimi slovesnostmi praznovali god device Orleanske. V Parizu je bila velika vojaška parada, ki se je je udeležila tudi vlada.

Sv. Oče Pij XII. je včeraj sprejel romunskega ministra Constantinesca.

Namestnik poljskega zunanjega ministra bo v kratkem odpotoval v Moskvo na posvete za sklenitev posebnega gospodarskega sporazuma, po katerem bo Rusija Poljski dobavljala razne surovine, potrebne za državno obrambo.

V Bolgariji vlada veliko razburjenje zaradi vesti, da so romunski orožniki pobili 22 Bolgarov iz vasi Belice v Dobrudži. Ta dogodek bi utegnil še bolj zaostřit razmerje med Bolgarijo in Romunijo.

Poljski minister za državno obrambo general Kasprzycki je danes odpotoval na neuradni obisk v Pariz, kjer se bo sestal z voditelji francoske armade.

Francoski zunanji minister Bonnet se je danes vrnil iz Londona, kjer je imel predavanje v Društvu prijateljev Francije.

Za sklenitev pogodbe o vzajemni pomoči med Japonsko ter Italijo in Nemčijo se zavzema vodilni japonski dnevnik »Niči-Niči«.

Maršal Göring je snoči dopotoval v Berlin po daljšem bivanju v Italiji.

Poljski uradni krogi zavračajo vesti, da bi Poljska nameravala takoj nastopiti z orožjem, če bi se spremenilo sedanje stanje v svobodnem mestu Gdansk.

Sklenitev vojaške zveze med Turčijo in Anglijo pomeni, da je Turčija opustila nevtralnost in s tem zagrešila neprijeteljsko dejanje do Nemčije, pišejo nemški listi po razglasu nemško-angleške zveze.

Turistični sporazum sta sklenili Poljska in Slovaška. Zdej bo Slovaška podoben sporazum podpisala tudi z Nemčijo.

Švedska poslanska zbornica in senat, ki ko večino sprejela zakon za povečanje in obrambnih kreditov.

Nemškemu gospodarstvu primanjkuje danes dva milijona delavcev in strokovnjakov. To velja za vse panoge in bo Nemčija morala poklicati svoje strokovnjake iz tujine, izjavljajo vodilni gospodarstveniki sosedne države.

Ob 17 sta knez-namestnik in kneginja Olga s svojim spremstvom odšla z razstave ter se odpeljala na veliko razstavo italijanske umetne obrti. Po slavnostni večerji, ki jo je priredil princ Piemontski, sta Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle in kneginja Olga prisostvovala slavnostni predstavi Rossinijeve opere »Viljem Tell«. Ob prihodu v dvorano je občinstvo visoka gosta burno pozdravilo.

Knez-namestnik Pavle in kneginja Olga sta ostala tudi danes v Florenci na zasebnem obisku. Odhod bo uradnega značaja. Prav tako sta ostala danes v Florenci jugoslovanski zunanji minister Cincar-Marković in italijanski zunanji minister grof Ciano.

stanju teh italijanskih čet mu je podal podrobno poročilo general Brauchitsch.

London, 14. maja. b. Kakor poročajo iz Gibraltarja, se je število italijanskih vojakov v mestu La Linea povečalo na 25.000. Prav tako so bili okrepjeni tudi vojaški oddelki nedaleč od Gibraltarja. Poročila govore o pripravljenosti vojske na vsem področju okoli Gibraltarja.

Aachen, 14. maja. b. Nemški kancler Hitler je dopoldne prispel v Aachen, kjer mu je vojaški oddelček izkazal čast. Pregledal je nato utrbe, ki so že dograjene v obmejnem pasu. Pri tem ogledovanju je Hitlerja ves čas spremljal vrhovni poveljnik nemške vojske general Keitel.

Šport čez nedeljo

V teniškem boju za Davisov pokal vodi Jugoslavi ja proti Madžarski z 2:1

Tudi drugo kolo tekem za Davisov pokal je v amenu treh »acijev« in jutri najbrže še tudi v znamenju nesrečne Zofke. Dvoboj z madžarskim teniškim moštvom bi moral biti danes že končan. Toda v petek sta silen nali in toča preprečila prvi dve poedinični igri. Tudi v soboto se je prva igra med našim igralcem Mitičem in Madžarom Gaboryjem začela namesto ob 14.30 šele ob 15.15.

Prva igra med našim Mitičem in Madžarom Gaboryjem je prinesla Jugoslaviji prvo točko. Mitič je v petih setih po trdem boju premagal Gaboryja s 6:3, 0:6, 2:6, 6:1, 6:1. Mitič je začel sijajno in igral v velikem slogu; v zadnjih dveh setih je izčrpanega Madžara z lahko porazil. Igra se je močno zavlekla.

V drugi igri je nastopil naš prvak Punčec proti najboljšemu madžarskemu teniškarju igralcu Asbothu. Drugi igri je prisostvoval tudi kraljevski namestnik g. Horthy s soprogjo. Linjski sodnik našemu igralcu ni bil preveč naklonjen in ga je večkrat oškodoval. Igra pa igralca nista mogla nadaljevati zaradi mraka. Oba kapitana mostev sta se namreč dogovorila, da se igra ob 7 zvečer prekine. Rezultat igre med Punčcem in Asbothom je bil 5:7, 6:4, 5:6.

Igra med Asbothom in Punčcem se je nadaljevala danes popoldne ob dveh. Po večeršnjem stanju je bilo pričakovati ostre in silovite igre obeh igralcev, ki sta skušala zmagati za vsako ceno. Po stanju sobotnih iger sta imela Punčec in Asboth vsak en set

v žepu, v tretjem setu pa je vodil Madžar s 6:5.

V nadaljevanju sobotne igre se je Madžaru posrečilo zmagati s 7:5. Tako je imel Asboth že dva dobljena seta. V četrtem in zadnjem setu se je igra še stopnjevala. Oba igralca sta igrala za zmago z vso silo. Asboth je bil tokrat izvrsten in se mu je posrečilo zmagati tudi v četrtem setu po silno ostri in ogorčeni borbi z 11:9. Končni rezultat igre med Asbothom in Punčcem je torej 7:5, 6:4, 7:5, 11:9 za Asbotha. Po prvih dveh poediničnih igrah je stanje točko 1:1.

Takoj po končani igri med Punčcem in Asbothom sta nastopili naša dvojica Punčec-Mitič in Madžara Csikos-Asboth. Jugoslovanska dvojica je igrala odlično. Zlasti Punčeca skoraj ni bilo mogoče spoznati. Njegova igra je bila popolnoma različna od tiste, ki jo je bil dal proti Asbothu. Tudi Mitič je bil odličen. Ta mladi igralec je po vsem videzu letos v sijajni formi. Jugoslovanska sta dobila partijo v double-u po odlični igri in v imenitnem slogu s 6:1, 4:6, 6:2 in 6:4. Po drugem dnevu tekovanja za Davisov pokal med Madžarsko in Jugoslavijo v Budimpešti kljub pristranskemu sojenju madžarskih sodnikov vodi Jugoslavija z 2:1. Menimo, da ne pretiravamo, če trdimo, da je s tem našim vodstvom zmaga Jugoslavije tudi že odločena, kajti ni si mogoče misliti, da bi bila oba naša igralca v posamičnih igrah, v katerih bosta morala nastopiti jutri, premagana. Dovolj je, če zmaga le eden, pa Jugoslavija stopi v tretje kolo.

Zmagovalec v ljublj. nog. podzvezi je SK Maribor

Maribor, 14. maja.

Danes je bila tu odigrana druga finalna tekma za prvenstvo LNP med gornjima kluboma. Tekma je kljub zelo neugodnemu vremenu privabila precej gledalcev, ki so prišli tudi na svoj račun. Z današnjo zmago se je moštvo Maribora plasiralo za vstop v ligo, ki se začne 4. junija. Njegov prvi nasprotnik bo prvak osješke nogometne podzveze Bata iz Borova.

V začetku je bila igra nekaj časa precej mlačna ter se nikakor ni mogla prav razviti. V prvih minutah so bili domačini neprestano na nasprotnikovi polovici igrišča. Takoj se je pokazalo, da so bolj povezani ter da igrajo kombinacijsko boljše. Sem pa tja so gostje včasih prišli v drugo polovico igrišča in imeli nekaj upanja na uspeh, vendar jim Maribor ni dovolil priti delj kot le do kazenske črte. Tu so se vsi napadi Bratstva ustavili. Zdelo pa se je, da v napadu Maribora ni dobrih strelcev. Sredi prvega polčasa so postali domačini nekoliko bolj živahni v igri, njihovi napadi so bili temperamentnejši in vratar Brun je imel večkrat priliko izkazati se. Težke žoge je tudi lepo ubranil. V 24. minuti je vsto napadov končal Bačnik z neubranljivim strelom na gol. Maribor vodi 1:0. V 33. minuti izkoristi Vodeb trenutno književno slabost ter iz daljave 8 m pošlje žogo v mrežo. 2:0 za Maribor.

Drugi del igre se je spremenil v obrambo domačih. Branilci Maribora so imeli precej posla, napad pa ni mogel priti do veljave. Sicer je za Bratstvo s prav lepimi napadi nekajkrat usva-

rilo nevaren položaj pred golom domačih. Trifunovič je v 34. minuti znižal s krasnim strelom na 2:1. Po tem голу so gostje začeli še krepkeje pritiskati. Obramba domačih je nudila žilav odpor. Maribor je sicer proti koncu igre večkrat resno ogrožal nasprotnikova vrata, vendar brez uspeha. Maribor je zmago zaslužil. Bil je boljši, igral je bolj povezano, kar mu je prineslo znatno terensko premoč, ki jo je znal v prvem polčasu tudi številčno izkoristiti. V napadu sicer ni bilo odločnih strelcev, zato pa je na drugi strani napad razbremenil obrambo. Imel pa je v ozadiju podporo. Med krilci je bil poseben dober Bele, ki je zelo lepo vodil igro. Obrambni trio pa je bil danes steber vsega moštva. Markuš je z uspešnim posredovanjem žel večkrat navdušeno odbravnanje.

Bratstvo je v prvem polčasu skoraj popolnoma odvedovalo. Šele v drugem polčasu so se fantje zbrali ter podali lep nogomet. Za razmeroma ugoden izid tekme se morajo v prvi vrsti zahvaliti vratarju Brunu. Od branilcev je bil Počotnik boljši. Tudi srednja vrsta je bila prav dobra in zanesljiva. Najboljši je bil srednji krilec Zavrli. Napad je bil raztrgan. Zelo slabo je igral Abram. pohvaliti pa je treba Trifunoviča in Crnoborijsa, ki sta pokazala prvotni nogomet.

Igra je bila fair, čeprav tu pa tam precej ostra, kar je z ozirom na pomen te tekme bilo tudi pričakovati. Sodil je strogo objektivno in prav dobro g. Deržaj iz Ljubljane.

Gradjanski : Hajduk 2:0 (2:0)

Zagreb, 14. maja.

Kljub dežju se je danes odigrala revanšna tekma za finale v borbi za pokal dr. Torbarja. Danes je splitski Hajduk sicer nastopil z nekaterimi rezervami, toda tudi Gradjanski je nastopil brez branilca Hüglja in Wöfla. Tekmi je prisostvovalo nad 2000 gledalcev.

Vsi igralci so imeli izredno težko delo, ker je bilo igrišče pokrito s ped debelim blatom. Tekma je potekala v prvem polčasu v popolni premoči zagrebškega Gradjanskega. V osmi minuti je Lešnik iz gneče pred Hajdukovim golom poslal žogo ostro v desno prečko, od koder se je odbila v mrežo, ne da bi mogel Hajdukov vratar to preprečiti. 1:0 za Gradjanski. Dve minuti kasneje je bil zopet Lešnik tisti, ki je poslal žogo proti голу, jo podal levi zvezji Cimermančiču, ki jo je iz 16 metrske bližine ne ubranljivo poslal v mrežo. 2:0 za Gradjanski.

Šele za tem si je Hajduk nekoliko opomogel in uprizoril nekaj napadov proti голу Gradjanskega. Toda vratar Glaser se je vselej izkazal, obijal nevarne udarce ter s številnimi paradami navdušil vse gledalce. V 20. minuti je sodnik prisodil zaradi roke 11 metrov proti Gradjanskemu. Radonkovič je streljal lepo in ostro v levi kot, toda Glaser se je z bliskovitim skokom pogol poslal proti žogi, jo ujel in s tem rešil najbolj kritično nevarnost za svoj klub.

Proti koncu polčasa se je očitno videla na igralcih utrujenost zaradi težkega terena. V odmoru sta se kapitana obeh klubov domenila, da se bo drugi polčas skrajšal za četrt ure. V tem polčasu je Hajduk dal zelo slab odpor napadom Gradjanskega. Nekaj napadov, ki jih je izpeljal Hajdukov napad, se je takoj razbilo ob dobri obrambi Gradjanskega. Sicer so Hajdukovi večkrat prišli do Glaserjevega svetišča, toda Glaser je z izredno sigurnostjo ujel vsako nevarno žogo. Takoj nato so se vrstili drug za drugim napadi Gradjanskega. Največ so napadale pošiljali žoge Šipošu, toda ta je imel danes nesrečen dan ter je zastretil več zelo ugodnih prilik.

Tako se je tekma v drugem polčasu končala brez gola. Dobro je sodil sodnik Molašič iz Splita.

Finale za francoski nogometni pokal

Danes je bila odigrana finalna tekma za francoski nogometni pokal. Igrala sta kluba Racing (Pariz) ter Olympique (Lille). Kakor je bilo pričakovati, je zmagal Racing z rezultatom 3:1. Prisoten je bil tudi predsednik republike Lebrun.

Atletski miting SK Ilirije v dežju

Danes je priredila SK Ilirija dopoldne ob desetih na svojem igrišču za Kolinsko tovarno meeting, ki je z ozirom na slabo vreme in dež uspel naravnost odlično. Če bi se hoteli pohvalno izraziti o posameznih atletih, bi bilo povsem odveč, kajti vsak izmed 35 nastopajočih je postavil čolega moža. Poudariti je treba zlasti dejstvo, da se prav posebno razvija tudi atletski šport na podeželju, kar je zlasti pokazala današnja udeležba izven ljubljanskih klubov. Predvsem je omeniti člane SK Celja in SK Ilirije. Zlasti pa je danes pokazal svoje odlične sposobnosti Ilirijan Vilar, ki bo v najkrajšem času eden izmed najboljših slovenskih atletov. Tudi rezultati Glonarja, Oberška in Agreša nam dajo slutiti najboljšo. Škoda le, da se gg. sodniki zberejo tako maloštevilno.

Rezultati:

Tek na 100 m: 1. Vilar (SK Ilirija) 11,7; 2. Lajko (SK Litija) 12; 3. Lajze (SK Ilirija) 12,4.
Skok v višino: 1. Fifi (SK Ilirija) 160; 2. Darko (SK Planina) 160; 3. Mihelič (SK Ilirija) 160.
Tek 1500 m: 1. Glonar (SK Ilirija) 4,28,2; 2. Kvas (SK Ilirija) 4,30,2; 3. Tavčar (SK Primorje) 4,32.

Omladinci: 1. Agreš (SK Celje) 4,33; 2. Sitar (SK Primorje).

Juniorji: 1. Markovič (SK Celje), 2. Plevnik in Razinger (SK Ilirija), 3. Zupan (SK Ilirija).

Med krogle: 1. Jeglič (SK Planina) 12,37; 2. Darko (SK Planina) 9,90.

Skok v daljavo: 1. Vilar (SK Ilirija) 6,21; 2. Lajko (SK Litija) 5,63; 3. Borišek (SK Litija) 5,54.
Tek 800 m: 1. Oberšek (SK Ilirija) 2,07; 2. Kvas (SK Ilirija) 2,15; 3. Juvan (SK Litija) 2,24.

Tek 400 m: 1. Vilar (SK Ilirija) 54,9; 2. Lajko (SK Litija) 57,4; 3. Fifi (SK Ilirija).

Motodirka Medno—Št. Vid preložena

Motociklistična dirka, ki je bila razpisana za večeraj na progi Št. Vid—Medno v priredbi Motokluba Ilirije, je morala biti zaradi močnega dežja, ki ves dan ni prestal, odložena na praznik, ki bo v četrtek 18. t. m. Za dirko je vladalo v Ljubljani kakor tudi v okolici izredno zanimanje. Vozači, ki so pripeli iz raznih krajev že v soboto, so dopoldne drug za drugim prihajali na tekmovalno progo, kjer so pa zvedeli žalostno vest, da dirke ne bo. Nekateri so se takoj vrnili domov in pustili v Ljubljani le motorje, ki jih bodo v četrtek spet prevzeli, ko bo, upajmo, vreme lepše, oni pa, ki so iz oddaljenih krajev, bodo pa kar ostali do četrta tu in bodo ta čas gostje Motokluba Ilirije.

Pred novimi važnimi dogodki v nogometu:

Občni zbor »Hrvatske športne zveze« v Zagrebu

Zagreb, 14. maja.

Tukaj so danes z velikim zanimanjem pričakovali občni zbor »Hrvatske športne zveze«. Udeležba na občnem zboru je presenetila ne le nasprotnike tega športnega gibanja, temveč tudi prijatelje. Občnega zbora so se udeležili zastopniki 217 klubov iz vseh hrvatskih krajev.

Ob 10 dopoldne je bila predkonferenca, ki jo je vodil predsednik Zagrebške nogometne podzveze dr. Ivo Kraljevič. Na njej so sklenili, da se ustanovi nova Hrvatska nogometna liga, v kateri bo tekmovalo osem klubov: Gradjanski, Hašk m Concordija iz Zagreba, Hajduk iz Splita, Sašk iz Sarajeva, zastopnik iz Osijeka (Bata ali Slavija), eno mesto pa ostane prazno za Ljubljano, če bi se pridružila hrvatskemu športnemu gibanju. V tem primeru bi Bačka iz Novega Sada, varaždinska Slavija in prvak Splita tekmovali za osmo mesto tekme v Hrvatski ligi. Če bi pa Ljubljana ne hotela sodelovati, bi prišla Bačka na sedmo mesto ter bi se za osmo mesto borila samo ostala dva kluba.

Predsednik »Hrvatske športne zveze« Medved je nato začel občni zbor. Najprej so bile poslone brzojavke dr. Vladku Mačku, nato pa so bile prebrane pozdravne brzojavke športnih klubov in društev iz vseh hrvatskih krajev. Sledilo je tajniško poročilo, ki med drugim omenja, da je v »Hrvatski športni slog« 217 klubov s področja zagrebške, splitske, osješke, banjaške, subotške, sarajevske in ljubljanske podzveze ter SK Čakovce in Gradjanski iz Čakovec. Poročila so bila soglasno sprejeta.

Nov odbor je bil sestavljen takole: predsednik dr. Ivo Kraljevič, podpredsedniki Perišić Fr. iz Splita, dr. Klemen Zeljko iz Osijeka, Lucijan Kovačič od Haška iz Zagreba, za tajnika Čuvaj Bogdan, Nikolič Branko, za referenta Športne zveze pa Šuster Ivan ter osem drugih odbornikov. V častnem odboru so dr. Avgust Košutič, dr. Trobar, Kaliterna iz Splita, dr. Stipčič iz Osijeka ter bivši predsednika Športne zveze Medved in Poduje Sime iz Splita.

Izjava Hrvatske športne zveze je bila nato soglasno sprejeta. Vsebuje sedem točk. Z njo se pooblašča upravni odbor Hrvatske športne zveze kot edini polnomočni zastopnik hrvatskih nogometnih klubov z vsega hrvatskega področja. Naloga tega upravnega odbora je, zastopati koristi hrvatskega športa. Skrbeti mora, da bo Hrvatska športna zveza postala osrednja organizacija vseh hrvatskih športnih društev. Ker organizacija nogometnega športa v državi šepa, je bilo sklenjeno, da se noben igralec gornjih hrvatskih klubov ne bo mogel udeleževati reprezentativnih nogometnih tekem, dokler se ne izvede reorganizacija državne nogometne zveze v smislu zahtev hrvatskih klubov. Upravni odbor Hrvatske športne zveze bo organiziral prvenstveno tekmovalno hrvatskih klubov posebej ter prav tako prvenstveno tekmovalno izbranih klubov za Hrvatsko ligo in posebno prvenstveno tekmovalno, imenovano »Hrvatski pokal«. Na koncu omenja deklaracija, da je Hrvatska športna zveza izven Jugoslovanske nogometne zveze ter bo toliko časa delala proti interesom te zveze, dokler ta ne sprejme zahtev hrvatskih športnikov. Zato se tudi vseh 217 klubov ne bo udeležilo občnega zbora Jugoslovanske nogometne zveze, ki bo 24. maja v Belgradu.

Kakšen je predlog Zagrebčanov za reorganizacijo nogometa?

Zagrebški delegati so Jugoslovanski nogometni zvezi za reorganizacijo nogometa postavili naslednji predlog:

1. Naslov in sedež Zveze.

§ 1. Vrhovna zveza se imenuje: Vrhovna nogometna zveza kraljevine Jugoslavije. Sedež zveze je izmenično eno leto v Belgradu, drugo leto pa v Zagrebu.

§ 2. Osnujeta se dve samostojni zvezi s sedežem v Belgradu in Zagrebu.

§ 3. Vsa država se deli na tri športna področja: zagrebško, belgrajsko in mešano.

Zagrebško področje tvorijo klubi iz bivših podzvez: zagrebške, splitske, osješke in ljubljanske.

Avtomobilske dirke v Palermu

Danes so bile v Palermu italijanske dirke za italijansko narodno prvenstvo za stroje 1500 cm. Pri teh dirkah je štartalo 14 Maseratijev. Prvo mesto je zasedel Viloretti, ki je za 228 kilometrov porabil eno uro, 40 minut in 15 sekund. Vozil je a povprečno hitrostjo 136 km na uro. Drugi je bil Paruffi, tretji Bangheri, ki je dosegel tudi najhitrejšo brzino dneva: njegov najboljši voženi krog mu je prinesel rekord dneva: 141 km na uro! Letošnji »Targa Florio« je stal popolnoma v znamenju Maseratijev. Dirke je gledalo izredno številno gledalcev. Tudi udeležba je bila letos rekordna.

Svica : Belgija 2:1

Svitarji so letos v sijajni formi. Zaporedoma zanjo uspeh za uspehom. Danes so zmagali nad renomiranim nasprotnikom, Belgijo, na njenem lastnem terenu v Liègeju. Ostra in temperamentna tekma je končala z zmago Svitarjev. Svica : Belgija 2 : 1. Na igrišču je bilo okrog 45.000 gledalcev, ki so glasno, pa brezuspešno bodrili svoje igralce.

Francoski nogomet

V prvi diviziji so bili doseženi naslednji rezultati: Marseille : Excelsior 4:2, Roubaix : Sette 1:0, Metz : St. Etienne 1:0, Sochaux : ANTIBES 2:0, Rouen : LENS 3:0, Fives : Strasbourg 2:0, Cannes : Le Havre 3:2.

Druga divizija: Girondins : Reims 3:1, Dunkerque : Toulouse 3:1, Nancy : Arras 6:2, Boulogne : Mulhouse 1:0, Montpellier : Nice 1:0, Troyes : Charlevill 3:2, Hautmont : Cap 3:0, Valenciennes : Longwy 3:0.

ške; belgrajsko področje pa tvorijo klubi iz podzvez: belgrajske, kragujevske, niške, skopljske in cetinske. Vsi ostali klubi pa spadajo v mešano področje.

Klub, ki je v mešanem področju, se sme samostojno opredeliti za belgrajsko ali zagrebško zvezo.

§ 2. Pravico proglasiti samostojno nogometno zvezo ima ljubljanska nogometna podzveza, ki postane samostojna avtomatsko z enostavno izjavo. Tako ustanovljena ljubljanska zveza je popolnoma enakopravna zagrebški in belgrajski zvezi. Delokrog vrhovne nogometne zveze.

Vrhovna nogometna zveza zastopa nogometni šport nazven, in sicer sklepa mednarodne državne tekme, ki se bodo igrale v enakem številu in po značaju na področjih posameznih zvez in v režiji teh zvez. Vrhovna nogometna zveza in zveze so dolžne dati klubom, ki dajo igralce, odškodnino, ki se bo določila po posebnem pravilniku. Tekme, ki se igrajo v inozemstvu gredo na skupen račun zveze. Izjava nadalje državno prvenstvo po posebnem pravilniku, določenem na občnem zboru vrhovne zveze. Končno rešuje spore med posameznimi zvezami.

Vsaka zveza ima na svojem področju popolno samostojnost in svobodo. Zveze so med seboj neodvisne in se upravlja same po pravilnikih, ki jih bodo tudi napravile same.

To so v glavnem točke, ki jih je stavila zagrebška nogometna podzveza s ciljem reorganizirati jugoslovanski nogometni šport.

Angleži so še vedno nepremagljivi

Včerajšnja popoldanska tekma med dvakratnim uradnim svetovnim nogometnim prvakom Italijo in nekronanimi kralji nogometne igre Angleži v Milanu je 60.000 gledalcev in podžigalcev, ki so vroče želeli zmago svojega moštva, znova pokazala, da najboljši nogometno moštvo na evropski celine še zdaj ni kos angleškim nogometnim moštvom. Rezultat 2 : 2 pove sicer, da je bila tekma neodločena. To je nedvomno lep uspeh italijanske nogometa. Toda po igri, ki so jo pokazali hladnokrvni in disciplinirani angleški nogometaši, je presenetila vsakogar. Angleži so igrali z neverjetno lahkoto, preciznostjo in natančnostjo, tako da so bili Italijani napram njim brez vsake moči. Zdelo se je, da so Angleži večeraj odigrali le lahek trening. Razlika med obema reprezentancama je bila za cel razred. Moč angleških nogometašev je v njihovi sijajni telesni kondiciji, njihovi tehniki in taktiki. Angleži so osvajali teren z lahkoto, z milimetrsko natančnostjo so prodirali skozi italijanske vrste in vsak njihov igralec obvlada žogo kakor žongler. Angleži so igrali tako sijajno, da so Italijani za trenutke begali brez moči po igrišču kakor začelniki. Italijani so sicer igrali pošteno, se borili za vsako žogo do konca igre, toda zdi se, da sta zanos in volja do zmage, s katerim so Italijani doslej dvakrat zmagali na svetovnem nogometnem prvenstvu, popolnoma izginila sprito matematično natančne preciznosti in jasnosti angleške igre. Proti temu nasprotniku Italijani niso znali uveljaviti svojega orožja, ki jim je vedno do sedaj prinašalo zmago. Angleži so v Milanu pokazali, da so bili in da so še vedno v nogometu nedosegljivi mojstri.

Naslednja tekma, ki jo bodo Angleži igrali na evropski celine, bo 18. maja v Belgradu. Jugoslovanska nogometna zveza bo angleške goste sprejela po sledečem sporodu: Angleži pridejo v Belgrad v torek dopoldne ob 7.25, nakar odidejo v hotel »Srbski kralj«, kjer bodo stanovali. V torek popoldne položijo Angleži venec na grob neznane junaka, ob 19.30 pa bo večerja na Avali.

Ljubljansko gledališče

Drama: Začetek ob 20.
Ponedeljek, 15. maja: »Othello«. Red B.
Torek, 16. maja: zaprto.
Sreda, 17. maja: »Othello«. Red Sreda.
Četrtek, 18. maja: »Živi mrtvec«. Red Četrtek.
Petek, 19. maja: zaprto.
Sobota, 20. maja: »Velika skušnjava«. Premiera.
Premierski abonma.

Opera:
Zaradi gostovanja v Splitu in
opera do 20. t. m. zaprta.

Obvestila

VII. rimsko romanje bo v ponedeljek 22. maja do 29. maja. Vlak odpelje točno ob 17.15 iz glavnega kolodvora v Ljubljani. Oni izletniki, ki stanujejo izven Ljubljane, kupijo na vstopni postaji vozno karto do Ljubljane obenem z izkaznico K 13. V Ljubljani ne smejo oddati vozovnice, ker jim bo ta služila za povratek. Zbirališče bo na glavnem kolodvoru desni del perona pred restavracijskim vrtom v ponedeljek ob 16 do 17. V teku tedna prejmejo vsi prijavljeni knjižice, znake in vsa potrebna navodila. Ob priliki zbiranja naj nosijo znake na vidnem kraju, da se zberejo že na kolodvoru v skupine. Vseh izletnikov je 500 in bodo razdeljeni v dvanajst skupin. Te skupine se ločijo po barvah znakov. Državni uradniki so prejeli na podlagi odloka II. 15.003/1 od 22. aprila 1939 izreden dopust za to potovanje. Kartone za koveče prejmejo tudi izletniki obenem s knjižicami. S temi kartoni naj bo opremljena vsa prtljaga. Poseben vlak se vrne iz Rima na binkoštni ponedeljek 29. maja zvečer ob 21.10. Vsi izletniki imajo še ta večer zveze s svojimi vlaki, le Dolenjci bodo morali prenočiti v Ljubljani.

Ciklus predavanj Slavističnega kluba se bo nadaljeval s predavanjem pisatelja M. Kranjca, ki bo govoril o »Polih nove slovenske literature«. Predavanje bo danes, v ponedeljek, ob 20 v Hubadovi dvorani na konservatoriju. Vstop prost.